

sek. Poleg tega pa je še treba plačati posebno pristojbino ali takso, ki jo odmeri davčna oblast.

5. Vse plakate o vesellicah ali valih, ki jih nalepite na javne prostore, drevesa, zidove ali plote, morate kolekovati s kolkom 5 para (20 v). Če koleko mora davčni urad pritiskati uradni pečat. Plakati za politična zborovanja ali za volitve so koleka prosti.

6. Ako priredite gledališko predstavo, morate k naznanilu vsaj 8 dni poprej priložiti še prepis in knjigo dočlene igre, da jo oblast pregleda (cenzurira).

7. Kdo podpisuje naznanila? Shode, predavanja, igre, veselice in drugo lahko naznani ali društvo, pripravljalni odbor ali sklicatelj. Če je prireditev društvena, mora podpisati pod društveni pečat predsednik ali pa kak drug član društvenega odbora. Ako pa naznani shod ali kako prireditev posameznik, mora naznanilo oblasti podpisati sklicatelj sam. Navesti mora svoj natančni naslov.

8. Odborovih sej ali sestankov zapnikov ni treba naznanjati oblasti. A sklicatelj mora vsakega udeleženca osebno poznati.

Naznanilo shoda ali prireditve se n. pr. tako-le napiše:

Okrajno glavarstvo

Mariboru.

Podpisani Ignacij Taler, posestnik v Gornjem Dupleku, naznanjam, da se vrši v nedeljo, dne 30. oktobra 1921, ob pol 8. uri zjutraj pri Smartnu pri Vurbergu na prostoru pri cerkvi javen shod pod milim nebom za smišljenike Slov. ljudske stranke. — Dnevni red: Poročilo o političnem in gospodarskem položaju. Poroča narodni poslanec Ivan Roškar. V slučaju slabega vremena se shod vrši v prostorih starega šolskega poslopja pri cerkvi. Prilagam kolek 20 K za rešitev.

Gornji Duplek, dne 20. okt. 1921.

Ignacij Taler.

Za „Slov. Gospodarja“.

(Iz peresa starega Gospodarjevega sotrudnika).

Ze nad 15 let dopisujem v naš najstarejši in najbolj priljubljeni list Slovenski Gospodar. V živem spominu mi je še doba pred vojsko, ko so zagrizeni naši narodni neprijatelji hoteli Gospodarja uničiti s tožbami in konfiskacijami. V spominu mi je, kakor bi se bilo danes, ko so stali pred poroto Gospodarjevi uredniki dr. Gregorec, Boštjan Ferk, Leon Brože, dr. Korošec, Rakovič in Zebot. Najhujši scvrtažniki vsega, kar je bilo slovensko, na primer: Baron Pistor, pujski Orngg, orehovski Bračko, so leto za leto vlagali tožbe proti Slovenskemu Gospodarju, ker je on branil in odločno zastopal ne samo našega kmeta, ampak tudi brezobzirno ščitil Sloventstvo. Slovenski Gospodar je bil v tistih časih edini list, ki je neustrašno branil pravice slovenskega jezika, in je tako pripravljajal med našim narodom pot in tla za ustanovitev svobodne jugoslovanske države. Trnjeva je bila pot, katero so morali hoditi uredniki Slov. Gospodarja v tistih časih. A jeklena volja in pomoč požrtvovalnih katoliških rodoljubov je preprečila nakane Nemcev in narodnih odpadnikov, da bi ugonobili naš list.

Ker s tožbami ni šlo, so poskušali zadati Slov. Gospodarju smrten udarec na drug način. Državni pravdniki dr. Nemanjč, Dr. Duháč in Verderber so imeli nalog od bivše avstrijske vlade, cesarskih namestnikov in nemškega Volksrata, da morajo zapleniti Slov. Gospodarja kolikor je največ mogoče. To naročilo so tudi zvesto izpolnjevali. Skoraj vsaka številka je bila več ali manj zaplenjena. Če je Slovenski Gospodar pisal proti ustanovitvi nemške šole v St. Lenartu, bil je zaplenjen. Ko je pisal, da so nemški študentje do krvi pretepli slovenskega mladeniča, ki je nosil pripeto na prsni slovensko trobojnico, ga je drž. pravdnik zaplenil. Ko je leta 1908 nemškutarški žandar v Ptuj brez po voda zabol slovenskega kmeta in ga smrtno nevarno ranil, Slov. Gospodar o tem niti poročati ni smel: bil je zaplenjen. Avstrijska vojska je bila v začetku leta 1914 pri Lvovu od ruske armade grozno tepena. Slovan-

ski Gospodar o tem ni smel pisati, bil je zaplenjen. Ali se spominjate čitatele, kako sta celo vojno dobo bila ravno Slov. Gospodar in Straža polna belih lis. Nista smela pisati resnice o resničnih dogodkih na bojiščih.

Julija, avgusta in septembra meseca so zapirali nedolžne Slovence: kmete, delavce, duhovnike, meščane, uradnike itd. Poulična svojat v Mariboru in Ptuj ter Gradcu je smela te nedolžne žrtve svobodno pretepati, opljuvati, ometavati z gnilimi jajci, blatom in kamenjem. Če sta Slov. Gospodar in Straža hotela o tem pisati, čisto resnice, bila sta zaplenjena. Tako je bilo pred vojno in med vojno.

In danes? Slovenskega Gospodarja in Stražo ne konfiscirajo več nemški in nemčurski državni pravdniki, ampak drugi. Zakaj?

Zato, ker resnica boče gotove ljudi v oči!

Ostal sem zvest prijatelj Slovenskega Gospodarja, ker vidim, da je ta list res pravi in odkritosrečni branitelj pravic našega ljudstva. Vi vsi pa, ki ste mu tudi ostali zvesti, agitirajte za to, da bo vsaka poštna družina naročena v letu 1922 na Slovenskega Gospodarja!

Člani cenilnih in prizivnih komisij

naše stranke po raznih okrajih so sledeči:

Maribor: Alojzij Supanič, posestnik, Vajgen, pošta Jarenina; Al. Rebernik, posestnik, Zrkovce pri Mariboru.

Slov. Bistrica: Hinko Gril, posestnik, Slov. Bistrica; Pavel Sajošnik, župan, Spodnja Novava.

Sv. Lenart: Franc Krajnc, gost., Sv. Jurij v Slov. gor.: Fran Stupica, notar, Sv. Lenart v Sl. g.

Ptuj: Martin Segula, posestnik, Moškajnci;

Ormož: Robert Košar, posestnik, Sv. Boltenk pri Središču.

Konjice: Anton Toman, posestnik, Prežigal, pošta Konjice; Franc Krajnc, posestnik, Loco; Anton Leskovar, župan, Oplotnica.

Ljutomer: Jakob Rajh, posestnik, Ljutomer; Jožef Rep, posestnik, Logarovi pri Sv. Križu.

Gornja Radgona: Janez Lančič, kleparski mojster, Gor. Radgona.

Celje: Josip Rataj, župan, Hrasovec, pošta Sv. Jurij ob južni žel. Frano Jurhar, posestnik, Vrbje, pošta Zalec.

Laško: Jurij Krajnc, posestnik, Lahomšek 2, pošta Laško.

Smrje: Janez Čakš, posestnik v Koretnem št. 18, pošta Smrje pri Jelšah.

Gornji grad: Franc Stiglic, posestnik, Rečica ob Savinji.

Vransko: Jožef Kladnik, posestnik, Vransko.

V gorej imenovanih okrajih je naša stranka pri volitvah zmagala. V ostalih okrajih so prodrli z malo večino nasprotniki. Ali je tam vlada imenovala naše ljudi v cenilne komisije, nam ni znano. Pač pa vemo, da je vlada imenovala v okrajih, koder je zmagala naša stranka, same pristaše liberalne in samostojne stranke. (Ta notica je spopolnilo k članku „Cenilne komisije na 1. strani današnjega lista.)

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Radikalno-demokratska vlada, kateri služijo slabostnejši in muslimani kot privešek, je v zadnjem času postala zelo nesigurna. Glavni boj, ki se bje med obema velikima strankama, med radikali in demokrati, je vladne temelje silno zrahljal Radikalni so nezadovoljni z notranjo politiko ministra Pribičevića, ki je napravil v svojem ministru strankarsko gnezdo demokratov. Radikalni klub je imel razne seje in prvaki te stranke so vedno odločneje zahtevali ministrski stolček no tranih zadev za svojo stranko. Demokrati pa za nobeno ceno nečjejo izpuščati notranjega ministristva iz rok — ker dobro vedo, da demokratska stran la stoji in pada z oblastjo v notranjem ministristvu. Istotako so radikali nezačujljivi s finančnim ministrom

dr. Kumanudjem. Ta je doživel v Parizu in Londonu občuten neuspeh v pogledu našega zunanega posojila. Dr. Kumanudi je namreč odpofoval v London še poprej, predno je vlada spravila državni proračun v ravnotežje. V inozemstvu so dobro vedeli, da imamo v državnem proračunu razmeroma velik primanjkljaj ali deficit. — Najprej se je govorilo in pisalo o 9 milijardah, pozneje samo o 5 milijardah, po najnovejših poročilih pa je vlada proračun baje že spravila v — „ravnotežje.“ Na enostavni način so črtali najpotrebnejše postavke na kolikor mogoče nizke stopnje, razen tega pa so uvedli — nove davke. Zato se ni čuditi, da je prinesel finančni minister iz Londona in Pariza nekaj načrtov o zunanjem posojilu, katerega nam Angleži in Francozi ponujajo po visoki obrestni meri in kratkem povračilnem roku. Skrajno zavožena finančna politika sedanje vlade predsedša že pristašem vladnih strank, še bolj pa seve fistim, ki se borijo proti tej vladi. Ministrski predsednik Pašič bi rad stopil z nekoliko izpremenjeno ministrsko listo pred kralja in pred parlament, toda vsled napetosti, ki vlada med demokrati in radikali, si tega ne upa. Verjetno je, da bo Pašičeva vlada v kratkem odstopila. Za slučaj, da bi sedanja vlada odstopila, bi se najbrže sestavil začasni ministrski zbor, ki bi razpisal nove volitve. V krogih vladnih strank že uvidevajo, da so je s svojim centralizmom temeljito zafurali in zato bi najraje naprtili vse te svoje grehe drugim strankam. Ker pa zaenkrat nobena protivladna stranka ali skupina noče prevzeti te odgovornosti, ni drugega izhoda kakor — volitve.

Italija: V Julijski Benečiji je izbruhnila splošna stavka. Trst je postal napol mrtvo mesto. Trgovine so zaprte, mesto je brez plina, brez elektrike, časopisi ne izhajajo. Pašiči pa napoveduje o štrajkujočim delavcem boj. Do nemirov se ni prišlo.

Nemčija: V Berlin je dospela obnovitvena komisija, sestojeca iz Angležev, Francozov in Italijanov, ki bodo proučevali možnosti nemških odškodnin. Nemčija bo dne 15. januarja morala na račun vojnih odškodnin plačati zaveznikom 500 milijonov zlatih mark kot prvi obrok. Drugi obrok bo do zavezniki iztirjali dne 15. februarja. Nemci napenjajo vse sile, kako bi jim ushitreje odplačali svoje dolge. Proračun nemške republike za leto 1921 izkazuje 161 milijard mark. Obnovitvena komisija je mnenja, da bo Nemčija zmogla ogromna plačila. Za obnovo porušenih delov Francije, Belgije in drugih držav bo Nemčija pridovala leto morala plačati 234 milijard = 234.000 milijonov mark. Toliko je znašala vsa vojna odškodnina, ki jo je Francija plačala Nemčiji po l. 1871.

Poljska: Iz Varšave poročajo, da je poljska vlada odstopila.

Washingtonska konferenca. V Washingtonu zborujejo predstavitelji Zedinjenih držav, Japonske, Anglije, Francije in Kitajske o delni razorožitvi teh držav, ki so se dosedaj mrzlično pripravljale na novo, vsekakor strašno in z vsemi uničevalnimi sredstvi uprizorjeno vojno. Najbolj si nasprotujeta Amerika in Japonska. Japonska, ki je dosedaj igrala varuha Kitajske in ki je na vseh koncih in krajih, predvsem v Tihem morju grabežljivo segala po oblasti, je vzbudila sovraštvo Amerike. Predsednik Harding je uvel neznanost ne-prestanega oboroževanja in za to je sklical to konferenco, na kateri bi se naj določil obseg vojnih mornaric. Kakor pa razvidimo iz raznih poročil, se Japonska noče kar tako odpovedati svojim osvojevalnim težnjam. Prepričani smo, da tudi ta konferenca človeškemu rodu ne bo prinesla trajnega miru. Dokler prevladujejo v svetovni politiki pohlep, nenasitna grabežljivost po tuji zemlji in tajne spletkarje visokih državnikov pri zaprtih vratih, tako dolgo ni govora o kakšni pravi razorožitvi narodov.

Naši shodi in tečaji.

St. Ilj pod Turjakom. Shod SKZ dne 20. t. m. te izborni uspeh. Posl. Pušenjak je obširno govoril o naši notranji in zunanji politiki ter o važnih gospodarskih vprašanjih. Vrli posestnik J. Jaš, ki je jako spretno vodil

zborovanje, je predlagal več resolucij, v katerih se zahteva pravična razdelitev davke; avtonomija, nedeljena Slovenija, krščanska šola, odprava izvozne carine na živino in les, regulacija Mislinje ter izreka zaupanje Jugoslovanskemu klubu za odločen nastop za pravice slovenskega ljudstva.

Teharje. V nedeljo, 27. t. m. porani maši shod SKZ. Govori poslanec Pušenjak in drugi.

Dekliški organizacijski tečaj mariborskega okrožja SKSZ v nedeljo, dne 27. novembra 1921 v dvorani Strokovne zveze, Splavarska ulica št. 6. Spored: Ob 8. uri tiha sv. maša v frančiškanski cerkvi. Od pol 9. ure do pol 13. (1.) ure tečaj z naslednjimi točkami: 1. Pomen in namen ženske izobrazbe (Bregant). 2. Ustroj in pomen izobraževalnih društev. (Dr. Capuder). 3. Zenski odseki (Dekliška zveza) izobraževalnih društev (p. Pavel). 4. Orliška organizacija (Dr. Jeraj). 5. Vzoren občen zbor (Mariborski Orliški krožek). 6. Zunanje delovanje organiziranega ženstva (Zebot). Skupni obed. 7. Popoldne ob 2. uri prijateljski sestanek in pogovor o izvršitvi sklenjenih načrtov. 8. Sklepni govor (Dr. Jerovšek).

Izobraževalni tečaji v celjskem okrožju.

Od 28. novembra do 21. decembra t. l. se vršijo po celjskem okrožju enodnevni izobraževalni tečaji Slovenske krščansko-socialne zveze in Slovenske kmetke zveze. Snov predavanj bo: 1. Kmetško vprašanje in naše zahteve. Zadržištvo. 3. O davkih, dohodnini in nje napovedi. 4. Casopisje. — Tečaji se začnejo ob 9. uri popoldne in sklenejo ob 1. uri popoldne. Red izobraževalnih tečajev:

28. novembra (ponedeljek): Stari trg, v stari Soli (župnišče) za sodni okraj Slovenjgradec.

29. novembra (torek): Smartin pri Saleku, v Društvenem domu za sodni okraj Soštanj.

30. novembra (sreda): Nazarje, v samostanu frančiškanov za sodni okraj Gornji grad.

1. decembra (četrek): Polzeča, v prostorih g. Cizeja nasproti cerkvi, za sodni okraj Vransko.

2. decembra (petek): Petrovče, v cerkveni hiši za sodni okraj Celje, severozahodni del.

3. decembra (ponedeljek): Frankolovo, v društvenih prostorih za sodni okraj Celje, severovzhodni del.

6. decembra (torek): St. Jurij ob južni žel., Društveni dom, za sodni okraj Celje, južnovzhodni del.

9. decembra (petek): Smrje pri Jelšah, v gostilni g. Florijana Gajšek za sodni okraj Smrje.

10. decembra (sobota): Podčetrtek, v posojilniških prostorih za sodni okraj Kozje, severni del.

12. decembra (ponedeljek): Kozje, v okrajni posojilnici za sodni okraj Kozje, južnovzhodni del.

13. decembra (torek): St. Vid na Planini v župnišču, za sodni okraj Kozje, zahodni del.

14. decembra (sreda): Sevnica ob Savi, v dvorani g. Starkl za sodni okraj Sevnica.

15. decembra (četrek): Laško, društvena dvorana v župnišču, za sodni okraj Laško.

19. decembra (ponedeljek): Brežice (prostori se še določijo) za sodni okraj Brežice.

21. decembra (sreda): Sv. Križ na Slatini, v Društvenem domu za sodni okraj Rogatec.

V konjiškem okraju se vršijo izobraževalni tečaji po posameznih župnijah.

Na izobraževalni tečaj so vabljeni vsi naši somišljeniki, posebno člani naših političnih in nepolitičnih društev: Kmetke zveze, Izobraževalnih društev, Orla, Orlice, Dekliške zveze ali Marijine družbe. Porabite zimski čas, ko nimate toliko telesnega dela, za duševno delo in izobrazbo!

Za naše časopise.

Cenjenim naročnikom! V letu 1922 bo stal Slovenski Gospodar v Jugoslaviji celoletno 12 dinarjev ali 48 K, polletno 7 dinarjev ali 28 kron,